

Grepl, Miroslav; Karlík, Petr

Typ II. - Dekauzativizace

In: Grepl, Miroslav; Karlík, Petr. *Gramatické prostředky hierarchizace sémantické struktury věty*. Vyd. 1. V Brně: Univerzita J.E. Purkyně, 1983, pp. 69-77

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/121939>

Access Date: 20. 02. 2024

Version: 20220831

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

7. Dekauzativizaci chápeme jako odsunutí participantu „kauzátor“, tj. nepersonického původce změny něčeho nebo někoho, ze syntaktické pozice S_{nom} (podmětu) ZVS. Na jeho místo se dostává buď „patiens“, nebo „posesor“ („recipient“), pokud je v sémantické struktuře ZVS obsažen. „Patiens“ musí být v sémantické struktuře věty implikován. Sémantickou strukturu ZVS lze parafrázovat např. takto:

Něco způsobilo, aby se něco||někdo stalo||stal nějakým.

Něco (= kauzátor) udělalo někoho||něco (= patiens) nějakým.

Z naší charakteristiky vyplývá, že predikáty sémantické struktury ZVS i struktur odvozených implikují změnu (mutaci, přechod z nějakého výchozího stavu do stavu závěrečného). Neimplikují však personického původce této změny („agens“), nýbrž původce nepersonického („kauzátor“), a proto tyto predikáty obsahují zároveň sémantický rys /+nezáměrnost/. Participant „kauzátor“ musíme předpokládat i v takových případech, kdy není lexikálně specifikován, a tedy nezaujímá nějakou syntaktickou pozici.

Jestliže je v sémantické struktuře predikátu ZVS implikován personický původce („agens“), neobsahují sémantický rys /+nezáměrnost/; jde o kauzativní predikáty s externím agentem: sémantické struktury s těmito predikáty podléhají jiným derivacím, tj. derivacím deagentizačního typu:

(289) *Bolest Petra probudila.*

(289a) *Petr se probudil bolestí.*

(289b) *Petr byl probuzen bolestí.*

(290) *Matka Petra probudila.*

(290a) **Petr se probudil matkou.*

(290b) *Petr byl probuzen matkou.*

(291) *Matka otevřela okno.*

(291a) **Okno se otevřelo matkou.*

(291b) *Okno bylo otevřeno matkou.*

} dekauzativizace

} deagentizace

Příklady (289a) a (289b) jsou ilustracemi dekauzativizace, příklady (290a, b) a (291a, b) jsou ilustracemi deagentizace.

Predikáty v derivovaných strukturách dekauzativního typu představují např. slovesa ve větách: *zbledl strachem, zešedivěl hrůzou, usnul únavou, okno se rozbilo větrem, roztrásl se zimou, hrdlo se mu sevřelo úzkostí, kolena mu ztuhla mrazem, vrcholky hor se pokryly sněhem, uklidnil se |unavil se|potěšil se četbou|hrou|prací apod.*

„Kauzátor“ je v ZVS i v derivovaných strukturách lexikálně specifikovatelný v podstatě třemi sémantickými třídami výrazů:

1. Substantivními výrazy se sémantickým rysem /+živel/:

(292) *Roztřásla ho zima.*

(292a) *Roztřásl se zimou.*

(293) *Vítr rozbil okno.*

(293a) *Okno se rozbilo větrem.*

(294) *Mráz roztrhl čerstvou omítku.*

(294a) *Čerstvá omítka se roztrhla mrazem.*

(295) *Sucho způsobilo, že bříza povadla.*

(295a) *Bříza povadla suchem.*

2. Substantivními výrazy se sémantickým rysem /+psychosomatický stav/:

(296) *Ospalost mu zavřela oči.*

(296a) *Oči se mu zavřely ospalostí.*

(297) *Bolest v pravé noze ho probudila.*

(297a) *Probudil se bolestí v pravé noze.*

(298) *Stesk po pánovi psa umořil.*

(298a) *Pes umřel steskem po pánovi.*

(299) *Petra trápila dna.*

(299a) *Petr trpěl dnou.*

(300) *Úzkost mu sevřela hrdlo.*

(300a) *Úzkostí se mu sevřelo hrdlo.*

(301) *Únava ho uspala.*

(301a) *Uspnul únavou.*

(302) *Pochybnosti Petra mučily.*

(302a) *Petr se mučil pochybnostmi.*

(303) *Strach způsobil, že Petr zbledl.*

(303a) *Petr zbledl strachem.*

3. Výrazy označujícími činnosti. Tyto výrazy mají primárně formu větnou, nebo jsou to nominalizace ve formě dějového substantiva:

(304) *To, že Petr četl||četba Petra unavilo||unavila.*

(304a) *Petr se unavil tím, že četl||četbou.*

(305) *To, že matka přišla||matčín příchod Petra potěšilo||potěšil.*

(305a) *Petr se potěšil tím, že matka přišla||matčíným příchodem.*

Skutečně nebo zdánlivé výjimky při specifikaci sémantické role kauzátor jsou vyloženy v 7.14.

Základní prostředky dekauzativizace v češtině jsou:

(a) syntaktické konstrukce s tzv. slovotvornou reflexivizací typu: *roztřásla ho zima* → *roztřásl se zimou*;

(b) syntaktické konstrukce *býti* + participium trpné typu: *můj návrh ho překvapil* → *byl překvapen mým návrhem*, *práce ho unavila* → *byl unaven prací*;

(c) syntaktické konstrukce založené na starých a dnes už ne-

produktivních opozicích kauzativum x nekauzativum typu: *hlad ho umoril* → *umřel hladem*, *bolest ho uspala* → *usnul bolesti*, *žárlost ho oslepila* → *oslepl žárlostí*, *dna ho trápila* → *trpěl dnou*;

(d) syntaktické konstrukce se slovesy označujícími prostou změnu stavu nemajícími kauzativní protějšek typu: *strach způsobil*, *že zbledl* → *zbledl strachem*, *hrůza způsobil*, *že oněměl* → *oněměl hrůzou*, *žal způsobil*, *že mu puklo srdce* → *srdce mu puklo žalem*, *mráz způsobil*, *že pŕda ztuhla* → *pŕda ztuhla mrazem*;

(e) syntaktické konstrukce *míti* + participium trpné typu *únava mu zavřela oči* → *oči má zavřené únavou*, *prach pokryl Petrovi obličej* → *Petr má || měl obličej pokrytý prachem*, *bahno zaneslo koryto řeky* → *řeka má koryto zanesené bahnem*, *sněh pokryl vrcholky hor* → *hory mají vrcholky pokryté sněhem*.

Poznámka: Místo trpného participia v konstrukci s *býti* a *míti* se užívá participia *l-ového* v případech, kdy jako prostředek sekundární díateze slouží slovesa nemající odpovídající kauzativum, a od nichž se tedy vlastně netvoří trpné participium. V takových případech vlastně *l-ové* participium nabývá funkce participia trpného:

(306) *Mráz způsobil, že Petrovi ztuhla kolena.*

(306a) *Petrova kolena jsou ztuhlá mrazem.*

(306b) *Petr má kolena ztuhlá mrazem.*

Z prostředků dekauzativizace je třeba blíže vyložit podstatu syntaktické konstrukce se slovotvornou reflexivizací. Rozumíme jí užití výrazu *se* jako slovotvorného formantu, pomocí kterého se v současné češtině produktivně tvoří (zejména od sloves 4. tř.), viděno v plánu slovotvorném, dekauzativa k odpovídajícím slovesům kauzativním implikujícím ve své sémantické struktuře „kauzátor“ (nikoli „agens“):

něco roztrhlo (něco) → *(něco) se něčím roztrhlo*

něco uklidnilo (někoho) → *(někdo) se něčím uklidnil*

něco rozbilo (něco) → *(něco) se něčím rozbilo*

něco roztrásl (někoho) → *(někdo) se něčím roztrásl*

Nejde tedy v uvedených případech ani o reflexivizaci syntaktickou, ani o reflexivní formu slovesnou (viz poznámku v 5. 11); na to ukazuje fakt, že věty se syntaktickou reflexivizací představují ZVS, věty s reflexivní formou slovesnou derivované struktury deagentního typu. Rozdíl mezi slovotvornou reflexivizací a konstrukcemi s reflexivní formou slovesnou se projevuje také v tom, že konstrukce se slovotvornou reflexivizací jsou použitelné ve všech osobách.

Souhrnně lze všechny syntaktické konstrukce sloužící k odsunutí „kauzátoru“ z pozice S_{nom} (podmětu) ZVS nazvat dekauzativa.

Rozlišujeme dva základní typy dekauzativizace: typ A: Kauzátor- Patiens a typ B: Kauzátor-Posesor.

7.1 Dekauzativizace typu Kauzátor – Patiens (typ A)

Jde o typ derivací, ve kterých je participant „kauzátor“ odsunut z pozice S_{nom} (podmětu) ZVS a na jeho místo je obligátně přesunut participant „patiens“. Z uvedené charakteristiky vyplývá, že sémantická struktura obsahuje

vždy kromě „kauzátor“ i „patiens“. Tyto derivované struktury představují v našem pojetí sekundární diateze. Obligátní umístění „patientu“ v pozici S_{nom} (podmětu) GVV derivované struktury znamená, že tyto struktury jsou vždy v tradičním slova smyslu dvojčlenné. „Kauzátor“ má v GVV derivovaných struktur nejčastěji gramatickou formu S_{instr} , ale může mít v závislosti na třídě výrazů, jimiž je specifikován, také formy jiné, např. *od* S_{gen} , *o* S_{acc} , *z* S_{gen} , *v* S_{loc} aj. Tyto formy buď zvýrazňují „kauzátorskou“ povahu daného participantu, nebo naopak způsobují, že se k ní přídatně vážou jiné sémantické aspekty:

(307) *Únavou* // *z únavy* // *od únavy se mu zavřely oči.*

(308) *Petr se pořezal žiletkou* // *o žiletku.*

(309) *Mučil se pochybnostmi* // *v pochybnostech.*

Jako prostředky k dekauzativizaci typu A (Kauzátor-Patiens) slouží syntaktické konstrukce (a)–(d), tedy všechny kromě konstrukce *míti* + participium trpné. Jejich užití je ovšem limitováno mnoha distributivními podmínkami, které lze za daného stavu poznání formulovat jen přibližně, tj. z větší nebo menší mírou pravděpodobnosti.

7.11 Dekauzativizace typu A (Kauzátor-Patiens) s kauzátorem specifikovaným třídou substantiv s příznakem +živel

„Kauzátor“ v ZVS i v derivované struktuře je specifikovatelný substantivními výrazy označujícími živly v širokém slova smyslu (*vítr, bouře, voda, oheň, žár, mráz, mlha, krom, dým, plyn, sníh, bahno, lavina, zeměřesení* apod.). Pro dekauzativizaci se nejčastěji v těchto případech užívá konstrukce se slootovornou reflexivizací nebo konstrukce *býti* + participium trpné. Přitom derivované struktury s konstrukcí *býti* + participium trpné mohou mít význam nerezultativní i rezultativní. Je velmi obtížné stanovit jasné distributivní podmínky obou konstrukčních možností a jejich eventuální ekvivalence. Zdá se, že užití obou konstrukcí je do jisté míry závislé na úzu. Nadto pak užití konstrukce se slootovornou reflexivizací je podmíněno tím, že existuje v jazyce odpovídající kauzativum. Naopak je do jisté míry omezováno tím, že by došlo k homonymitě se syntaktickou reflexivizací, zejména pokud je *patiens* specifikován substantivními výrazy s příznakem /+HUM/.

Srov. dvojnáčnost věty (310):

(310) *Petr se otrávil plynem.*

Význam této věty lze mimo kontext a situaci interpretovat dvěma způsoby:

(310a) *Petr úmyslně (záměrně) otrávil se (sebe) plynem* (= ZVS se syntaktickou reflexivizací).

(310b) *Petr se nechtě otrávil plynem* (= derivovaná dekauzativní struktura se slootovornou reflexivizací).

Kromě už uvedených příkladů lze tuto dekauzativizaci demonstrovat např. větami:

(311) *Kouř (dým, vůně, zápach) zaplnil pokoj.*

(311a) *Pokoj se zaplnil kouřem (dýmem, vůní, zápachem).*

(311b) *Pokoj byl zaplněn kouřem (dýmem, vůní, zápachem).*

(312) *Mlha zahalila údolí.*

(312a) *Údolí se zahalilo mlhou.*

(313) *Sněh pokrýl vrcholky hor.*

(313a) *Vrcholky hor se pokrýly sněhem.*

(313b) *Vrcholky hor byly pokryty sněhem.*

(314) *Žár roztavil i železné zábradlí.*

(314a) *Žářem se roztavilo i železné zábradlí.*

(314b) *Žářem bylo roztaveno i železné zábradlí.*

(315) *Zemětřesení porušilo základy domů.*

(315a) *Základy domů se zemětřesením porušily.*

(315b) *Základy domů byly zemětřesením porušeny.*

Konstrukce se slovotvornou reflexivizací se neužívá tehdy, jestliže existuje k predikátu derivované struktury kauzativum, které s ním není homonymní (316), (316a), nebo v případech, kdy odpovídající kauzativum vůbec neexistuje (317), (317a):

(316) *Prudká záře ho oslepila.*

(316a) *Oslepl prudkou září.*

(317) *Okenní tabule popraskaly žářem.*

(317a) **Žár popraskal okenní tabule.*

7.12 Dekauzativizace typu A (Kauzátor-Patiens) s kauzátozem specifikovaným třídou substantiv s příznakem /+psychosomatický stav/

„Kauzátor“ v ZVS i v derivované struktuře je specifikovatelný třídou substantivních výrazů označujících psychosomatické stavy v širokém slova smyslu. „Patiens“ v ZVS je lexikálně specifikovatelný třídou substantiv s příznakem /+ANIM/ a zaujímá zpravidla syntaktickou pozici přímého komplementu ve formě S_{acc} . To je zároveň podstatný distributivní rys odlišující tyto konstrukce od dekauzativních struktur, ve kterých roli „kauzátoru“ plní živly. Prostředky, jimiž se derivace tohoto typu uskutečňují, jsou v podstatě totožné s prostředky pro derivace s „kauzátozem“ specifikovaným substantivními výrazy s příznakem /+živel/:

(318) *Nenávist mu zakalila rozum.*

(318a) *Rozum se mu zakalil nenávistí.*

(318b) **Rozum mu byl zakalen nenávistí.*

(318c) *Jeho rozum byl zakalen nenávistí.*

(319) *Starosti ho soužily.*

(319a) *Soužil se starostmi.*

(319b) *Byl soužen starostmi.*

(320) *Hlad psa rozběsnil k nepřičetnosti.*

(320a) *Pes se rozběsnil hladem k nepřičetnosti.*

(320b) *Pes byl hladem rozběsněn k nepřičetnosti.*

(321) *Nemoc ho úplně změnila.*

(321a) *Úplně se tou nemocí změnil.*

(321b) *Úplně byl tou nemocí změněný.*

K tomuto typu dekauzativizace je třeba zařadit i případy s „patientem“ majícím v GVV ZVS formu S_{instr}:

(322) *Petrem zmítal vztek.*

(322a) *Petr se zmítal vztekem.*

(322b) *Petr byl zmítán vztekem.*

7.13 Dekauzativizace typu A (Kauzátor-Patiens) s kauzátorem specifikovaným výrazy označujícími činnosti

Jak jsme už uvedli v 7., může být participant „kauzátor“ v ZVS i v derivované struktuře specifikován výrazy označujícími činnosti; mají primární podobu vedlejší věty se spojkou že (že SENT) nebo její nominalizace ve formě dějového substantiva.

Vyhraněnou kategorii v rámci tohoto typu představují sémantické struktury s predikáty, které označují psychosomatické změny někoho. Z toho vyplývá, že participant „patiens“, kterého tyto predikáty implikují, je specifikovatelný třídou substantiv se sémantickým rysem /+ANIM/. Základní prostředky tohoto typu dekauzativizace jsou konstrukce se slovtvornou reflexivizací především u sloves 4. tř. typu *prosit* a konstrukce *býti* + participium trpné:

(323) *To, že Petr protestoval, || Petrův protest Pavla polekal(o), vzrušilo(o), naštvál(o), rozčílil(o).*

(323a) *Pavel se polekal tím, že Petr protestoval || Petrovým protestem.*

(323b) *Pavel byl polekán tím, že Petr protestoval || Petrovým protestem.*

(324) *To, že poslouchal Bachovu hudbu, || poslech Bachovy hudby Petra nadchlo || nadchl.*

(324a) *Petr se nadchl tím, že poslouchal Bachovu hudbu || poslechem Bachovy hudby.*

(324b) *Petr byl nadšen tím, že poslouchal Bachovu hudbu || poslechem Bachovy hudby.*

(325) *To, že se dlouho procházel, || dlouhá procházka Petra unavilo || unavila.*

(325a) *Petr se unavil tím, že se dlouho procházel || dlouhou procházkou.*

(325b) *Petr byl unaven tím, že se dlouho procházel || dlouhou procházkou.*

V povrchové syntaktické struktuře bývá „kauzátor“ specifikován substantivními výrazy, které činnosti neoznačují. Jde o vyjádření „synekdochické“:

(326) *Detektivka Petra uklidnila.*

(326a) *Petr se uklidnil detektivkou.*

(327) *Vivaldi mě inspiroval.*

(327a) *Inspiroval jsem se Vivaldim.*

(328) *Příroda ho nadchla.*

(328a) *Nadchl se přírodou.*

(329) *Praha ho unavila.*

(329a) *Unavil se Prahou.*

Ve všech těchto případech je však třeba substantivní výrazy specifikující participant „kauzátor“ chápat jako substituce primárních výrazů dějových,

tedy interpretovat např. větu (326) takto: *To, že četl detektivku, // četba detektivky // detektivka Petra uklidnilo // uklidnila.*

Konstrukce s *býti* + participium trpné mohou být, jak jsme už uvedli, nerezultativní i rezultativní. Struktury s prezntní formou slovesa *býti* a participiem trpným sloves dokonavých jsou vždy rezultativní:

(330) *Jsem jeho zprávou zklamán.*

(331) *Je tou prací unavený.*

(332) *Petr je jeho slibem povzbuzen.*

(333) *Jsem tvým chováním pobouřen.*

7.14 K dekauzativizaci tohoto typu řadíme i případy:

(334) *Petr si rozbil brýle.*

(334a) *Petrovi se rozbily brýle.*

(335) *Petr rozbil Pavlovi brýle.*

(335a) **Pavlovi se rozbily brýle.*

(335b) *Pavlovi byly rozbity brýle (Petrem).*

Zdánlivě jsou tyto případy v rozporu s tím, jak jsme charakterizovali dekauzativizaci, a zejména specifikaci „kauzátoru“. Ve větě (334), představující ZVS, je totiž v pozici podmětu substantivní výraz s příznakem /+HUM/. Podle našeho názoru jde však jen o jev povrchové struktury. Sémantickou roli substantiva *Petr* v pozici podmětu věty (334) je třeba interpretovat asi jako „*Petr tím, že byl neopatrný // Petr svou neopatrností*“. Z této interpretace je snad patrné, že i ve větách typu (334) můžeme připsat výrazu *Petr* roli „kauzátoru“ a že výraz *Petr* vlastně substituuje explicitně vyjádřený „kauzátor“ obdobně jako ve větě (326) výraz *detektivka*. Roli „kauzátoru“ výrazu *Petr* ve větě (334) potvrzuje to, že se na něj nemůžeme zeptat otázkou typu „*Co udělal Petr?*“, nýbrž otázkou typu „*Co se Petrovi stalo?*“ O „kauzátorské“ povaze výrazu *Petr* v daném typu vět svědčí i to, že predikáty v nich obsažené mají významový rys „nezáměrnosti“ a přídatný rys „negativního důsledku“. Tuto interpretaci potvrzuje také to, že konstrukce umožňující odsunout tento participant z pozice S_{nom} ZVS jsou stejné jako v jiných případech dekauzativizace, tj. užívá se buď konstrukce se slovotvornou reflexivizací, nebo konstrukce *býti* + participium trpné. Výrazně se však projevuje tendence po distribučním rozlišení obou konstrukcí. Na druhé straně však fakt, že „kauzátor“ je vyjádřen substitučně substantivními výrazy s příznakem /+HUM/, event. /+ANIM/ a že zaujímá syntaktickou pozici podmětu, způsobuje, že ho do jisté míry chápeme zároveň jako „původce“ („agens“). Čistému agentnímu pojetí však brání právě onen rys spontánnosti, nezáměrnosti v sémantické struktuře predikátu. Pokud tento rys predikáty nemají, pak výraz *Petr* specifikuje skutečného „konatele“. Z tohoto hlediska mohou být věty typu (334) a (335) dvojznačné. Do rámce dekauzativizačních derivací patří ovšem věty typu (334) a (335) jen potud, pokud je můžeme interpretovat parafrází: „*Petr svou neopatrností si rozbil brýle*“.

V sémantické struktuře těchto vět je kromě „kauzátoru“ a „patientu“ vždy implikován také „posesor“. Pokud je tento participant referenčně identický

s „kauzátorem“ (334), pak se to v ZVS projevuje syntaktickou reflexivizací:

(336) *Petr si zlomil nohu.*

(337) *Já jsem si odřel blatník.*

(338) *Roztrhl sis kapsu.*

(339) *Pavel si vylomil zub.*

Při dekauzativizaci takových struktur dává čeština přednost konstrukcím se slovotvornou reflexivizací:

(336a) *Petrovi se zlomila noha.*

(337a) *Odřel se mi blatník.*

(338a) *Roztrhla se mi kapsa.*

(339a) *Pavlovi se vylomil zub.*

Neobvyklé a strojené by bylo užití konstrukcí *býti* + participium trpné:

(336b) **Petrovi byla zlomena noha (jeho neopatrností).*

Pokud „posesor“ není referenčně identický s „kauzátorem“ (335), pak se při dekauzativizaci dává výrazně přednost konstrukcím *býti* + trpné participium:

(340) *Petr zlomil Pavlovi nohu.*

(340a) *Pavlovi byla (neopatrností Petrovou || Petrem) zlomena noha.*

(340b) **Pavlovi se (neopatrností Petrovou || Petrem) zlomila noha.*

Dekauzativizaci uvedeného typu se brání struktury s predikáty, jejichž sémantika víceméně jednoznačně implikuje nástroj, prostředek, pomocí kterého k události dochází:

(341) *Petr si rozstříhl kapsu (nůžkami).*

(341a) **Petrovi se prostříhla kapsa (nůžkami).*

(342) *Petr si usekl palec (sekyrou).*

(342a) **Petrovi se usekl palec (sekyrou).*

(343) *Petr si vypíchl levé oko (jehlou).*

(343a) **Petrovi se vypíchlo levé oko (jehlou).*

7.2 Dekauzativizace typu Kauzátor – Posesor (typ B)

Pokud sémantická struktura ZVS obsahuje participant v roli „posesor“, je možné ho pomocí konstrukce *míti* + participium trpné přesunout na místo S_{nom} GVV derivované struktury. „Kauzátor“ v takových případech může být podle potřeby vyjádřen, nejčastěji výrazem ve formě S_{instr} . Derivované struktury dekauzativizace typu B jsou příznakově rezultativní (statální):

(344) *Prach pokryl Petrovi obličej.*

(344a) *Petr má || měl obličej pokrytý prachem.*

(345) *Mráz způsobil (zapříčinil), že Petrovi ztuhla kolena.*

(345a) *Petr má ztuhlá || ztuhnutá kolena mrazem.*

(346) *Sněh pokryl vrcholky hor.*

(346a) *Hory mají pokryté vrcholky sněhem.*

(347) *Bahno zaneslo koryto řeky.*

(347a) *Řeka má zaneseno koryto bahnem.*

(348) *Strach mu sevřel hrdlo.*

(348a) *Hrdlo má sevřené strachem.*

(349) *Polil si šaty inkoustem.*

(349a) *Má polité šaty inkoustem.*

(350) *Zlomil si nohu.*

(350a) *Má zlomenou nohu.*

Poznámka: Personický „kauzátor“ (tj. neopatrnost, nezáměrná činnost někoho) může být dekonkretizován užitím konstrukcí s transponovanými formami kategorie osoby. Platí tu v podstatě stejné zákonitosti jako při deagentizaci (5.14); transpozice 3. os. pl. kauzátor anonymizuje, ale nezevšeobecňuje, transpozice ostatních morfologických forem kategorie osoby umožňuje zevšeobecnění (generalizaci) participantu „kauzátor“: *Šaty mu polili inkoustem, Zlomili mu tam nohu, Ztratili Petrovi aktovku, Já plnicí pero nepoužívám. Poliješ si inkoustem šaty, a nikdy to už nevyčistíš, Když někomu neopatrností rozbijí brýle, tak se mu aspoň omluvím.*

